

ASPEKTY SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ PRŮMYSLOVÉHO DĚLNICTVA V ČESKOSLOVENSKU OD KONCE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY DO DOBY REFORMNÍHO HNUTÍ ŠEDESÁTÝCH LET

Peter Heumos

Pro sociální prostředí průmyslového dělnictva v Československu v letech 1945–1968 byly charakteristické strategie defenzívy a odpírání poslušnosti, které jsou blíže ukázány na třech komplexech: na otázce směnnosti, závodních klubů a otázce pracovní morálky. Tyto strategie nebyly výrazem zásadního odmítání komunistického režimu, ale představovaly pokus, jak zachovat tradiční způsob života a pracovních poměrů. To se dělo zmírňováním ideologického přetěžování pracovního prostředí i samého výrobního procesu a oslabováním nátlaku, kterými ovládaly odbory a strana závody. Sociální prostředí průmyslového dělnictva umožňuje rozpoznat hranice komunistické moci; ty tvořilo m. j. vystupování dělníků v organizacích, které se stalo v roce 1968 výchozím bodem v diskuzi o reformě odborů a směřovalo k obnovení jejich „klasické“ role.